

SOROPTIMA

TEMA

**Husmoryrket i historisk
perspektiv**

Kjære Soroptimister!

Mmmm – du er like god til å bake som bakermester Harepus!! Kan en farmor få et bedre kompliment? Fem-åringen har bursdag og har akkurat svelget den første biten av den populære, tradisjonelle bløtkaken som jeg ofte lager til familiens fødselsdager.

Bløtkaken ble vanlig i Norge etter at stekeovnen revolusjonerte kjøkkenet rundt år 1900. Ingrediensene var lett tilgjengelig på gårdene, med egg og fløte, frukt og bær i hage og skog, og vaniljekremen som en smakfull luksus inni. Kaken ble raskt en tradisjon til fest, enkel å lage for kakebakere i alle kategorier!

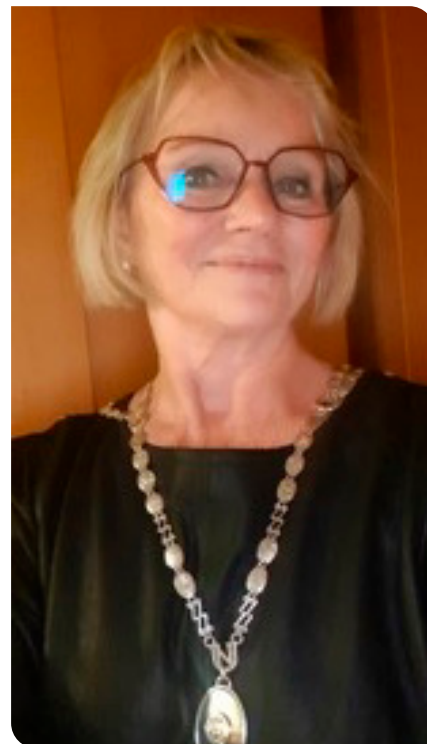
Husmoryket i historisk perspektiv er temaet for desembernummeret, med sideblikk på julens tradisjoner. Vi har vel alle en forestilling om at oppgaver i hus og hjem nå fordeles ganske jevnt, men hva viser artikkelen? Her om dagen møtte jeg en pensjonert lærer, og i praten kom det frem at hun nå hadde startet eget firma og valgt ny yrkesvei – som husmor. Hvordan? Jo, hun tok helgeoppdrag for familier, kom hjem til dem, utførte diverse husholdningsoppgaver, stelte i stand til selskap osv. Og hun manglet ikke oppdrag!

Dette er den siste papirutgaven av Norsk Soroptima – vemodig for noen, nyskapende for andre. Bladet fikk sitt navn i 1949 og kom da i form av stensilerte ark. Tusen takk til nåværende og alle redaksjoner

for ypperlig arbeid! Men navnet skal følge bladet i ny digital versjon! Redaksjonen kommer neppe til å mangle stoff, for vi soroptimister er skrivelystne og deler gjerne. I dette nummeret er det stoff fra klubber, valgkomiteen, guvernørmøtet i Reykjavik, nordiske dager i København, leder- og selvutviklingskurset SNLA på Tjøtta, m.m. Interessant lesestoff for mange gode timer!

Snart er et innholdsrikt og spennende år for unionsstyret over. Det har vært mye å sette seg inn i, men vi følger mottoet til SIE-president Hafdís: Together as a team! Vi utnytter hverandres kompetanse, ja, hele organisasjonen vår er som et stort team som arbeider mot felles mål. Mye er satt i gang; vi 'fornorsker' oss språklig, nye nettsider skal komme, vi skal arbeide frem en god struktur for rekruttering og medlemsutvikling og prøve ut nye kampanjer der hele bredden i den flotte organisasjonen vår kommer frem. Hva er det vi tilbyr som vil få kvinner til å ville bruke av sin tid sammen med oss i frivillig arbeid, til det beste for kvinner og jenter – lokalt, nasjonalt og internasjonalt? Vi vet at soroptimister gjør en forskjell!

Men viktigst – å fremme engasjement og utvikling er to stikkord for unionsstyrets arbeid. Vi takker alle klubbene for nettopp å utvise engasjement, både når det gjelder å ivareta det sosiale miljøet i egen klubb og å utføre godt soroptimistarbeid. Høstens mange

åpne arrangementer og møter viser at det er interessere for det vi gjør. En stor takk til eget styre, alle klubbpresidenter og medlemmer for god innsats og godt samarbeid. En ekstra takk til alle som nå er ferdige med sine verv!

Julefeiring med tradisjoner eller ikke – gode juledager ønskes alle!

Karin Dahlberg Pettersen

Soroptimisthilsen
Karin Dahlberg Pettersen
Unionspresident

Innhold

2

Kjære Soroptimister!

4 og 5

Nordiske dager i København

6 og 7

Guvernørmøtet i Reykjavik, Island

8 og 9

Vervekampanje vår 2025

10 og 11

Unionsstyret 2028 – 2029
Annonse

12 og 13

Soroptimist Nordic Leadership Academy (SNLA) 2024

14 og 15

Tema: Husmoryrket i historisk perspektiv

16 og 17

Vertskap for representantskapsmøtet
og landsmøtet 2024 i Tromsø

18 og 19

Norske soroptimisters utdanningsfond:
PRISBELØNT, AKTUELT OG VIKTIG

20 og 21

Distriktsmøte i distrikt Sørvest
Strand soroptimistklubb 40 år

22 og 23

SI Fredrikstad ble 70 år 20. september 2024
Ukraina-treff på leketøymuseum i Trondheim.

24

Redaksjonen

Av Karin Dahlberg Pettersen, Monica Faye og Randi Hessen

Nordiske dager i København

30. aug. – 1. sept. 2024

Kvinner med en agenda var tittelen på nordiske dager i København. Rundt 270 soroptimister deltok, hvorav 20 fra Norge. Fredagens sosiale program var variert og innholdsrikt. De nordiske unionspresidentene møttes i «Kvindernes Bygning» (planlagt i 1895, innviet i 1936), og avsluttet med kanaltur, middag og herlig musikk fremført av Ida Gormsen og hennes band. Dans ble det også! Lørdagens faglige program var interessant og givende. Middagen på Brødrene Price i et blomstersmykket tivoli der bandet satte stemningen. Litt drama fikk vi også, da et av bordene plutselig kollapset og det føk glassbiter i alle retninger, uten at noen ble skadet!

Fagdag 31. august i DGI-byens konferansesenter (av Monica)

Fagdagen åpnet med lystenning og allsang. Ida Gormsen, dansk unionspresident og jazzmusiker, ledet an akkompagnert av sine musikere. I fortsettelsen ble det vist en gammel film om kvinnene som var med å skape Menneskerettsdeklarasjonen. Bodil Begtrup, en dansk jurist, var med å starte FN og Kvinnekommisjonen etter 2. verdenskrig. Hun var rådgiver til den danske FN-delegasjonen under

grunnleggingen av FN i 1946. Det var interessant å høre om alle de sterke kvinnene som har kjempet for våre rettigheter gjennom 100 år.

Direktøren for Menneskerettighetsinstituttet i Danmark, Louise Holck, fortalte at i krig og konflikt er det kvinner og barn som lider mest.

Instituttet forsker på menneskerettighetsspørsmål over hele verden, og det er dessverre mange land som ikke overholder sine forpliktelser.

Ida Harsløf, formann i Kvinneligaen for fred og frihet (WILP), holdt et spennende foredrag om WILPs jobb for fred. «Fred er mulig», sier hun, «hvis vi opphever patriarkatet og de undertrykkende kreftene som står i veien for kvinners muligheter for å delta i politisk og offentlig liv».

Marianne Egelund Siig, direktør i Mannaz (kurs, utdanning og ledelse), har skrevet en bok om likestilling i arbeidslivet: «Wish We Bothered»

(2021), hvor hun tar for seg likestilling, mangfold og mangelen på begge i arbeidslivet. Inkludering av kvinner i ledelse og aksept av deres synspunkter er fremdeles et problem.

Etter lunsj talte Jens Wandel, daglig leder i danske FN og tidligere vise- generalsekretær i FN. Han var opprørt! FN angripes og kritiseres fra alle hold, og siden det meste i FN er rådgivende, er det vanskelig å få gjennomslag for en del konvensjoner. Sikkerhetsrådet er den eneste FN-instansen som kan fatte beslutninger som land må følge, men der sitter store mektige land (er faste i rådet) som legger ned veto på alt som ikke passer deres agenda. Wandel var bekymret for FNs fremtid, og dette var tre måneder før Trump ble valgt.

Ida Gormsen holdt et flammende innlegg før vi hadde gruppearbeid som denne gang handlet om at det innad blant Soroptimistene også finnes motsetninger og maktkamp. Vi må bli bedre til å støtte hverandre, bygge tillit og stå sammen om den jobben vi skal gjøre. Morsomt gruppearbeid hvor vi lærte andre land å kjenne og hvordan klubbene jobbet. I tillegg til deltakere fra Norden, deltok vår SIE-president, Hafdis Karlsdóttir i tillegg til gjester fra Moldova og Romania.

Den fantastiske dagen ble avsluttet med nok en allsang, «Vem kan segla förutan vind».

Sosiale aktiviteter under Nordiske Dager 2024 i København (av Randi)

Vi kunne melde oss på to ulike aktiviteter, City Walk eller besøk i UN-City, København. Vigdis Melbye (SI Sigdal) og Randi Hessen (SI Ålesund) valgte UN-byen. Vi ble møtt av hyggelige ansatte, «Partnerships Officers», fra de nordiske landene.

Direktør for UN World Food Program (WFP), Nordic and Baltic Office, Andreas Hansen, ønsket oss velkommen og ga en presentasjon av arbeidet til organisasjonen. WFP er verdens største humanitære organisasjon som gir mat, kontanter og annen bistand i nødsituasjoner.

Global akutt matusikkerhet økte kraftig under pandemien og enda mer med krig i Ukraina. Det viser at matsikkerheten i verden påvirkes av konflikter, verdensøkonomien og klimaet. I 2023 hjalp WFP 150 millioner mennesker i over 120 land og territorier. WFP står nå overfor det største finansieringsgapet registrert i dens 60-årige historie – en skremmende utvikling!

FN-byen og de danske soroptimistene har samarbeidet i 10 år. Soroptimistklubbene arbeider for økt bevissthet rundt matsikkerheten i verden, bl.a. ved å samle inn penger til WFP.

I prosjektet «Moving the World (MtW) to end hunger», sykler de danske soroptimistene rundt i landet i en uke for å samle inn penger. Innsamlet beløp har økt hvert år. I 2023 ble resultatet 414 420 DKK. Dette gir 1180 skolebarn et næringsrikt

skolemåltid hver dag i ett år. I 2024 valgte SIE å presentere dette prosjektet på FNs årlige High-level Political Forum on Sustainable Development i New York. Gratulerer!

FN inviterte Danmarks union til markering av 75-årsdagen for Verdenserklæringen for Menneskerettigheter. Unionen fikk noen minutters innlegg med oppfordringer til politikerne. Danske soroptimister inviteres til en årlig inspirasjonsdag i FN-byen, med styret for MtW-prosjektet.

Kofi Annan (generalsekretær fra 1997-2006) var pådriver for å samle alle FN's agenturer i København under ett tak. I 2013 åpnet det stjerneformede administrasjonsbygget med 1600 ansatte fra 108 forskjellige nasjonaliteter og UNICEF's varelager med enorm lagerkapasitet. Avslutningsvis fikk vi følgende melding: Representanter for MtW-prosjektet er ivrige etter å jobbe med oss soroptimister! Potensielle ideer om samarbeid kan være felles bevisstgjøring/påvirkning, offentlig oppmerksomhet, mediekampanjer og innsamlingsaksjoner.

Ida Guttormsen, dansk unionspresident, og hennes band

Av Hanna Jaatun Heigre og Britt Nordgreen, guvernører og Oddveig Stevning, varaguvernør
Bilder: Oddveig Stevning, Britt Nordgreen og SIE

Guvernørmøtet i Reykjavik, Island 4. og 5. oktober 2024

Det ble en innholdsrik helg for de norske delegatene Oddveig, Hanna, Christina og Britt, til guvernørmøtet i Soroptimist International Europa (SIE) i Reykjavik. Det ble en fin balanse mellom det faglige og det sosiale.

Oddveig, Hanna, Hafdis, Christina og Britt

Klimaforedrag

Islands president Halla Tomasdóttir og SIE president Hafdis Karlsdóttir

Fredag 4. oktober – faglig påfyll sto tre islandske forskere for. De presenterte sitt arbeid «Nature Reigns, Man Learns», som omhandlet menneskelige reaksjoner på naturfenomen som vulkanutbrudd og jordskjelv, samt islandingenes håndtering av disse. Island befinner seg på to tektoniske plater som dras fra hverandre ca. 2 cm pr år. Glippen mellom platene fylles med magma, og aktiviteten gir opphav til både vulkaner og skjelv. Island har i dag 32 vulkaner, og i 2022 hadde de hele 36.000 store og små skjelv. I tillegg har det over de siste 20 årene, vært så varmt at landets 11 isbreer har krympet mye, og noen har forsvunnet helt. Landet har også hatt flere orkaner. Forskerne mener at landet har god beredskap for å håndtere både utbrudd, skjelv og ekstremvær.

Etter forskerpresentasjonen var det duket for sosialt samvær og studietur til det geotermiske kraftverket Hellisheði, ca. 15 minutter fra Reykjavik. Varme kilder har forsynt islingene med billig energi i hundrevis av år, energi til både oppvarming og varmtvann. Kildene er også opphavet til den karakteristiske svovellukta som ligger over området. På skihytta Skidaskallin ble det servert Islandske tradisjonsmat.

Hellisheði er en naturperle, og skihytta har vært en samlingsplass for

skiløpere siden 1935. Framvisning av islandshesten, trekkspill og dans, avsluttet en hyggelig kveld med nye vennskap.

Lørdag 5. oktober – Guvernørmøtet er det øverste beslutningsorganet i SIE. Møtet ble innledet med lysseremoni og ett minutt stillhet for å minnes våre soroptimistsøstre som hadde gått bort siden sist.

42 stemmeberettigede guvernører deltok. I tillegg presidenter fra de fleste unionene, tillitskvinnene fra SIE og en rekke observatører, særlig fra vertslandet Island.

Føderasjonspresident Hafdis åpnet møtet, og Islands president Halla Tomasdóttir ønsket deltakerne velkommen til Island. Tomasdóttir var opptatt av at vi i en krevende tid bør holde fast ved et indre moralsk kompass, og hennes ord gjorde sterkt inntrykk. Videre holdt presidentene Siew Yong Gnanalingam (SI), Jalila Moufqa (SIAF) og Ruth Healey (SIGBI) sine hilsningstaler. SI Islands 50-årsjubileum ble markert under festmiddagen.

Lovendringer

Lovendringer kan foreslås i januar hvert tredje år, sist i 2021. Vedtektsendringer kan foreslås årlig. Forslag

kan fremmes av guvernørene og av styret i SIE gjennom sin lovkomite (CBLC). Endringsforslagene blir behandlet og votert over på guvernørmøtet i september/oktober.

De viktigste endringene i Føderasjonsloven er følgende:

- I §2 som omhandler mål for organisasjonen, ble ordet bærekraft tatt inn, og det ble vedtatt at føderasjonen skal handle i henhold til prinsipper om «godt styreset».
- Guvernørenes oppgaver på et guvernørmøte, ble presisert i §8.

De viktigste endringene i vedtektene til Føderasjonsloven er følgende:

- Single clubs (klubber i land uten union) skal heretter kunne nominere kandidater til SIE sin rekrutteringskomité. I dag kan de bare nominere til vervet som assisterende programansvarlig.

- Det ble vedtatt at en ordliste som forklarer og definerer en rekke sentrale begreper i vårt lovverk, skal følge som vedlegg til vedtektene. Guvernørene forventer at en godt bearbeidet ordliste legges frem for guvernørmøtet neste år.

Enkeltsaker

- Regnskap for 2022-2023 ble vedtatt. Pr. 31.12.2023 har føderasjonen 30.000 medlemmer, en reduksjon på ca. 2% pr. år siden 2018.

Færre medlemmer fører til lavere inntekt for føderasjonen.

- Bruk av tidligere års overskudd: Det ble bestemt at overskudd fra pandemiårene 2021-2023, i alt ca. 210.000 euro, skulle fordeles mellom Leadership Academy, Action Fund, Scholarship Fund og medlemsutvikling.
- Action Fund: Det ble vedtatt å fordele

SI presidenten

41.050 Euro på seks ulike prosjekt i Ungarn, Italia, Kosovo, Portugal, Sverige og Tyrkia.

- Nedleggelse av klubber: To enkeltklubber i Russland; St. Petersburg og Moskva, ble vedtatt nedlagt.

Valg

Kun vervet som føderasjonskasserer stod på valg. Iris Burkhalter Treichler fra SI Sveits ble valgt med 41 av 42 stemmer.

Best Practice Awards

106 prosjekt var meldt inn. Tyrkia fikk årets spesialpris for "Reshaping lives after the earthquake". I alt ble åtte priser delt ut. En oversikt over prosjektene som vant, ligger på www.soroptimistnorway.no.

Guvernørmøte 2025

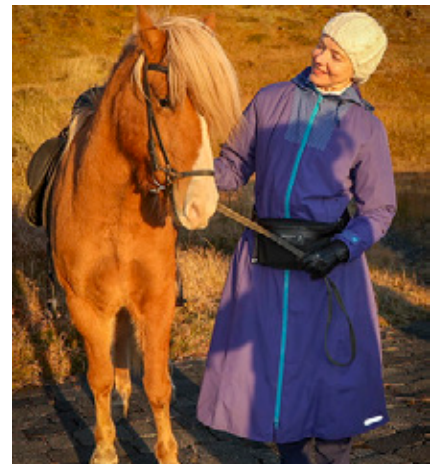
Neste års guvernørmøte finner sted i Krakow, Polen 22.-23. oktober. Vi håper at riktig mange fra Norge vil delta! Møtet sammenfaller med europakongressen 24.-25. oktober.

Norge på GM

Hafdis og presidenten i den afrikanske føderasjonen.

Christina og hest

Av leder i Komitè for vervekampanjen Lise Walberg, SI Gjøvik

Vervekampanje vår 2025

**Medlemstallet i organisasjonen vår er synkende. Det ønsker vi å gjøre noe med.
Da trenger vi at alle soroptimistene i Norge bidrar!
Inspirert av SI Frankrike, planlegger vi en felles vervekampanje**

Målet er å øke medlemstallet i alle klubber i Norge og at e-Club SI Norge (digital klubb) blir mange nok til å kunne chartres.

Målgruppe: Vi ønsker å fange oppmerksomheten til yrkesaktive kvinner (inkl studenter), men alle aldersgrupper er velkomne.

Kampanjeperiode: 10. mars – 13. april (uke 11–15)

Vervekampanjen skal foregå på sosiale medier og gjennom lokale arrangement.

Komitèen skal lage «bilder» som kan legges ut på sosiale medier (SoMe). Ved hjelp av bildene håper vi å få frem det unike ved vår organisasjon, at kvinner ønsker å lese mer om oss og at mange ønsker å bli medlem i klubbene våre.

I forkant av kampanjen vil komitèen for vervekampanjen sende mail til alle presidentene med informasjon, bilder og tekster som kan publiseres.

Vi håper at dere er kreative og har lokale arrangement i denne perioden.

Bildene som lages til some, kan også benyttes som plakater, reklame på busser etc.

Det blir laget en PowerPoint med informasjon om organisasjonen vår (nasjonalt og internasjonalt) som kan benyttes på arrangementer. Den kan også benyttes til Åpne møter hvor potensielle medlemmer inviteres.

Lag «Jeg er soroptimist-bilder» og legge ut på SoMe. Malene er selvforklarende og ligger under *Materiell - Brosjyre, kort og flygeblad* på intranett. Dette kan dere gjøre når som helst. Begynn gjerne nå.

Hjemmesider og SoMe må være oppdatert i god tid før 10. mars.

Det vil bli en QR-kode på ovennevnte bilder som henviser til hjemmesiden. De som vil vite mer må enkelt finne informasjon om oss og hvordan de kan ta kontakt.

Både de nasjonale og de lokale sidene bør oppdateres.

Kontakt webmaster dersom dere trenger hjelp til oppdateringen.

Alle klubbene bør ha åpne sider på SoMe som alle kan se og ikke bare klubbens medlemmer.

Vi oppfordrer alle medlemmer til å hjelpe oss med å spre kampanjen på Facebook, Instagram og LinkedIn.

Det er lurt å oppfordre medlemmene til å friske opp eller lage nye kontoer på deres private some hvis det trengs. Det er sikkert flere enn oss som ikke er helt oppdatert på alle tre stedene.

Forslag til potensielle medlemmer

Vi oppfordrer alle til å komme med forslag til potensielle medlemmer. Om de ikke er aktuelle for egen klubb, så kan

**På avtalte dager i løpet av ukene 11–15 skal bilder med følgetekst publiseres både på norgesunionens- og klubbens åpne sider på SoMe.
Alle medlemmer som er på some skal like og dele innleggene.
På den måten får vi spredt informasjonen til veldig mange.
Alle klubbene bør ha åpne sider på Facebook og Instagram**

de kanskje være interessert i e-Club eller en klubb i nærheten av der de selv bor.

Ta kontakt med Komitè for rekruttering og medlemsutvikling (Ekstensjonskomitèen) dersom dere ønsker mer informasjon om e-Club eller forslag til velkomstbrev.

Det er fortsatt mulig å komme med innspill til vervekampanjen.

Ta kontakt på ekstensjon@soroptimistnorway.no

Vi gleder oss til dugnaden sammen med dere :)

Hilsen Marianne, Ane, Anita, Milena og Lise i Komitè for vervekampanje vår 2025

Jeg er soroptimist!

Jeg er Soroptimist for da får jeg være med å påvirke kvinners levekår og rettigheter både lokalt og ikke minst internasjonalt. Det er fint å være en del av et internasjonalt kvinnettverk.

Anita Listou
Anita Listou

www.soroptimistnorway.no
post@soroptimistnorway.no

Jeg er soroptimist!

fordi jeg får være en del av en kvinneorganisasjon som har mange flotte prosjekter. Blant annet har vi fokus på utdanning. Gjennom utdanningsfondet gir vi unge kvinner verden rundt mulighet til å få en bedre fremtid. Det gjør meg stolt!

Milena Mihajlovic
Milena Mihajlovic

www.soroptimistnorway.no
post@soroptimistnorway.no

Jeg er soroptimist!

Som soroptimist er jeg en del av et fellesskap som jobber for kvinners rettigheter og skaper positive endringer i livene til kvinner og barn. I tillegg til å påvirke samfunnet på en god måte, får jeg også muligheten til personlig vekst og til å bygge relasjoner med andre yrkesaktive kvinner.

Ane Marthe Ness
Ane Marthe Ness

www.soroptimistnorway.no
post@soroptimistnorway.no

Jeg er soroptimist!

Å være del av et større fellesskap, nasjonalt og internasjonalt, gir meg større muligheten til å bidra med å bedre levekår for kvinner og barn. Lokalt møter jeg flotte kvinner med samme engasjement. Våre møter er lærerike og sosiale. Vi koser oss sammen gjennom dugnader og arrangement.

Marianne Aspebakken
Marianne Aspebakken

www.soroptimistnorway.no
post@soroptimistnorway.no

Jeg er soroptimist!

fordi da bidrar jeg til at kvinner og barn får et bedre liv. Prosjektene våre verden over gir jenter mulighet til utdanning, forebygger menneskehandel, sørger for rent drikkevann mm. På møtene lærer jeg mye av interessante foredrag og vi har det hyggelig sammen.

Lise Walberg
Lise Walberg

www.soroptimistnorway.no
post@soroptimistnorway.no

Av Ellen Wiik

Unionsstyret 2028–2029

Valgkomiteen er i gang med å finne den klubben som skal ha toppvervet i Norgesunionen for 2028–2029; Unionsstyret. Kanskje det blir din klubb?

Ringerike, Ålesund, Fredrikstad, Oslo 2, Stavanger, Harstad. Dette er klubber som har hatt unionsstyret i perioden fra 2011 til 2023. Siden 1939 har styrevervet gått fra klubb til klubb. En imponerende rekke flotte soroptimister har takket ja til å ta styreansvar. Unionsstyrene opp gjennom tiden har vært med på å peke ut retningen organisasjonen vår skal ta. Det har vært viktige avgjørelser og valg. Det blir også oppgavene til fremtidige styrer, som får en unik mulighet til å påvirke organisasjonen videre.

Påtroppende unionspresident Karin Dahlberg Pettersen, SI Halden, får overrakt kjedet av forrige unionspresident, Grethe Mary Sørensen, SI Ringerike.

Kjeden som bæres av unionspresidenten forteller en stolt historie. Vakre detaljer viser hvilke klubber som har hatt unionsstyret, og når. Anhenget har inngravert navn på unionspresidentene.

Designer: Gullsmed Tostrup, Oslo.

Til

?

Ta på deg verv!

Gjennom verv blir du bedre kjent med den flotte organisasjonen vår. Du får mer kunnskap om hva vi gjør og hvordan vi arbeider. Du knytter nye vennskap med soroptimister fra hele landet. I noen av vervene blir du også kjent med kvinner fra andre land enn Norge. Det er spennende, det er interessant og det gir en ekstra dimensjon til det å være soroptimist.

Spennende muligheter

I tillegg til at unionsstyret for 2026-2027 skal velges i 2025, skal følgende verv tiltres 1. januar 2026:

- Guvernør
- Varagvernør
- Påvirkningskoordinator
- Nettredaksjonen, 2 verv
- Utdanningsfondet, 2 verv/4år, 2 verv/2år
- Komite for rekruttering og medlemsutvikling bestående av leder for komiteen, 2 verv markedsføring 3 gruppeledere
- Lovkomite, 3 verv
- Valgkomite, 2 verv
- Moldovakomite, 4 verv
- FN-kontakt
- FOKUS-kontakt
- Mentorkomite, 2 verv
- Finanskomite, 1 verv

Alle verv velges for 2 år med mulighet for gjenvalg for 2 år (kun en gang)

SI Sandefjord har unionsstyret fra 01.01.2026 - 31.12.2027. Nå søker vi unionsstyret som skal ta over fra 01.01.2028 - 31.12.2029.

Unionsstyret består av unionspresident, 1. visepresident, 2. visepresident, unionssekretær, unionskasserer, vara til unionsstyret og programdirektør/styremedlem. Påtroppende unionspresident inngår i unionsstyret som 1. visepresident i to år før vervet som unionspresident.

Synes du dette ser spennende ut og har lyst å vite mer om hva vervene går ut på, ta kontakt med den som har vervet i dag! Du finner kontaktinformasjon på nettsidene; *Hvem, hva og når?*

Kontakt valgkomiteen på valg@soroptimistnorway.no eller ring Grethe Mary Sørensen på tlf. 930 53 052

Av Wenche Dahl, SI Trondheim Syd

Ingen skal få se at jeg gråter

av Geir Svardal

Som jente leste jeg «Anne Franks Dagbok». Den gikk også som hørespill på radioen, husker jeg. Boka gjorde et veldig inntrykk på meg. Anne Frank var omtrent på min egen alder da hun som jøde måtte gå i dekning i Amsterdam under andre verdenskrig. Da jeg flere tiår senere var turist i Amsterdam var jeg med på en

omvisning i leiligheten som familien skjulte seg i. Igjen ble detaljer fra boka så levende.

Lite visste jeg som barn om jødernes historie i min egen hjemby. Det ble det lite snakket om. Ikke før i 1980- og 1990-årene, da tidsvitnene sto fram og fortalte, ble denne del av historien mer kjent. Siden da har nye historier kommet til, og flere bøker utgitt. I 2022 var jeg på boklanseringen: «Ingen skal få se at jeg gråter. Historien om Cissi Klein og deportasjonen til Auschwitz». Boka er skrevet av journalist Geir Svardal, som i mange år har samlet dokumentasjon om hennes liv.

På boklanseringen var Gunvor Moksnes, en av Cissi's venninner, til stede. Hun var nesten 94 år, men husket alt godt. Cissi hadde flere venninner i nabolaget der hun bodde. Gunvor beskrev en barndom med skolegang, lek i parken og besøk i hverandres hjem. Alt var gjenkjennelig. Til og med bytting av glansbilder. Det var sporty jenter som tok trikken til Lian og gikk skiturer i Bymarka.

Foreldrene til Cissi kom fra Baltikum på begynnelsen av 1900-tallet. De hadde flyktet fra pogromer og håpet på et trygt liv i Norge. Cissi's far var så stolt over at han hadde bodd lenger i Norge enn kong Haakon. Foruten Cissi bestod familien av broren Abraham som var tre år eldre enn Cissi. De fikk også en lillebror som døde som spebarn.

Beskrivelsen av hvordan jødene livnærte seg som omreisende handelsmenn over hele det nordenfjeldske, er interessant lesing. Drømmen for mange var å eie en butikk og slå seg ned på ett sted. Da Cissi ble født bodde familien i Narvik. Men de ønsket å flytte til Trondheim. Der var det familie og venner, synagoge og jødisk gravplass.

Boka forteller om en stadig forverret situasjon for jødene i 1930-årene. Forfølgelsene i Tyskland eskalerte, og nyhetene om disse må også ha kommet til Trondheim. De fleste av jødene trodde seg/håpet at de var trygge da de var blitt norske statsborgere.

I Trondheim ble jødene trakassert og var de som først fikk erfare følgene av forordninger og innskrenkninger i forhold til majoritetsbefolkningen. I norske aviser var anti-jødiske synspunkter helt vanlig. Beskrivelsen av arrestasjonen av Cissi mens hun satt i klasserommet på Kalvskinnet skole, og deretter deportasjonen, er vanskelig lesning.

Jødene som bodde i Trøndelag og lenger nord, ble ikke sendt med Donau til Tyskland. Da Donau forlot landet i 1942 befant de seg på toget mellom Trondheim og Oslo. De ble derfor sendt til Bredtvedt Fengsel. Der ble kvinner og menn holdt adskilt og internert i flere måneder før de ble transportert sørover med skipet *Gotenland* i mars 1943. 157 jøder ble sendt ut av landet med *Gotenland*, og bare fem av disse overlevde krigen.

På boklanseringen kom spørsmålene opp: «Hvordan kunne dette skje? Og hvorfor har det ikke blitt tatt et oppgjør?» Jeg erfarte at selv etter 80 år var skamfølelsen og det kollektive medansvaret vanskelig å snakke om.

Av Grethe Mary Sørensen og Karin Dahlberg Pettersen

Soroptimist Nordic Leadership Academy (SNLA) 2024

Soroptimist Nordic Leadership Academy (SNLA) 2024 ble holdt på Tjøtta, Helgeland fra 23. til 29. juni, med Norge som vertsland for årets akademi.

Forside brosjyre

SNLA mindfulness - med Ida Gormsen

SNLA 2024 med deltagerbevis

Anne and Emotional Intelligence

SNLA er et samarbeidsprosjekt mellom de fem nordiske landene, der det overordnede målet er å styrke unge kvinner i å se sitt potensiale og gi tro på at de kan påta seg fremtidige lederroller og øke kvinners innflytelse. Kurset ivaretar utviklingen av både «Body – Mind – Heart and Soul», som er viktig for dagens ledere. Undervisningen foregår på engelsk med to webinarer som forberedelse. En oversikt over alle kursemnene kan ses i brosjyren som ble laget til kurset (se Intranettet). Deltakerne får også grundig informasjon om Soroptimismen, prosjekter, deltakelse i internasjonale fora som FNs organer, Kvinnekommisjonen, European Women's Lobby m.m., med mål om at de skal bli Soroptimister. To av våre deltakere er allerede medlemmer - to andre er reflektanter!

Danmarks deltaker fra Grønland opplevde kansellerte fly, mens de øvrige 24 unge kvinnene fra de fem landene møttes på Våg Helgeland, en nyrenovert prestegård fra 1865. De fleste deltakerne bodde der, mens de resterende og våre foredragsholdere fra den nordiske arbeidsgruppen ble innslosjert på Solbakken, et tidligere eldrehjem, delvis renovert. Bærekraft vist i praksis! Planen var å delta på en lokal St.-Hans-feiring, men det var den ene av to dager med regnvær, så en hyggelig «Get-together» med

spekemat på Solbakken ble en vellykket erstatning.

Undervisningen fant sted på Helgelands største gård, i en stor ombygd låve som deles mellom NIBIO (Norsk Institutt for Bioøkonomi) og bygdas brannstasjon. NIBIO har i årtier bidratt til et aktivt forskningsmiljø og er en av tre forskningsstasjoner på bio-økonomi i Nord-Norge. To av de ansatte bidro med et svært engasjerende foredrag for deltakerne.

Programmet var omfattende, med lange dager med forelesninger fra noen eksterne, men mest soroptimistvenner fra den nordiske arbeidsgruppen, som bidrar gratis. Tidligere president i Europaføderasjonen, Carolien Demey, deltok i fire dager, mens nåværende SIE-president, Hafþís Karlsdóttir, bidro via Zoom. Det satte vi stor pris på. Samarbeidet i den nordiske arbeidsgruppen har vært god, og vi har styrket kjennskapet til hverandres kompetanse og bidratt til å motivere kvinner i Norden til å ta lederansvar.

Evalueringskjemaet besto av 18 spørsmål. Deltakere rangerte kurset til utmerket eller svært godt, og for mange oversteg det alle forventinger. De fremhever organiseringen, lokasjonen med sin vakre natur, den faglige kvaliteten i lederemnene, varierte

arbeidsformer og utfordringer for selvutvikling. Forelesningene om interkulturell kommunikasjon og mangfoldsledelse med søkelys på dagens Norden og potensialet i mangfoldet, ble positivt mottatt. Men sterkest var møtene med unge kvinner fra hele Norden, med samtaler, nettverksbygging og læring fra hverandre. Yoga og mindfulness i Prestegårdslåven, emosjonell intelligens og morgensvømming i havet – flere uttrykte at de fant en indre ro i møte med dette og stedets atmosfære. Moro var det også med dans på låven (arrangert av norske Iselin)! Den positive energien som ble skapt, samt deltakernes fremføringer av My Dream, var sterke opplevelser.

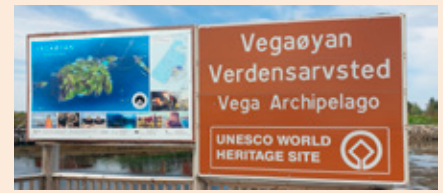
På alle akademier avsettes det en dag til ekskursjon til et historisk eller miljømessig viktig sted. Denne gang gikk turen med ferge til øya Vega og verdensarvsenteret der. Det ble en minnerik dag i strålende vær! Kunnskap om Tjøtta gjennom opptreden av stedets lokale historielag og omvisning i kirken (historie tilbake til 1100-tallet), ble også godt mottatt, likeså møtet med lokalbefolkningen gjennom deltakelse på en lokal bål- og grillkveld i sjøkanten. Lokalavisen presenterte kurset med gruppebilde og tekst, og kommunens mannlige ordfører kom og holdt en fin tale! Disse aktivitetene kom i stand gjennom et godt samarbeid med SI Sandnessjøen, der medlemmene stilte opp som sjåfører og guider, var tilgjengelige for alle tjenester og ble en god støtte for oss som var vertskap. Takk til klubbene for høyt verdsett planlegging og samarbeid.

Som alltid spør vi også deltakerne om konstruktive råd til forbedring av kurset. Noen pekte på behovet for

mer tid til refleksjon og hvile, for programmet opplevdes som tettpakket. De etterspurte også flere strategier for å håndtere vanskelige ledersituasjoner og å stå opp for seg selv. I tillegg ønsket de sterkere involvering av hverandres erfaring og kompetanse. Et forslag til neste års kurs i Finland er å inkludere «case-studier» som krever at deltakerne bruker sin egen erfaring for å finne løsninger. Deltakerne foreslo også en større blanding av nasjonaliteter i gruppene, da de opplevdes som for homogene.

Finansieringen av årets SNLA var krevende. Vi fikk avslag fra både Nordplus Adult og Nordic Culture Point 0-30, som tidligere har støttet kurset. Søknader ble sendt til organisasjoner, stiftelser og to kvinnelige gründere, mens SI Sandnessjøen søkte hos lokalt næringsliv og banker. Men vi var ikke helt i deres målgruppe. En betydelig nedskalering av budsjettet måtte til. Kostnader ble overført til hvert enkelt nordisk land for reiseutgifter til egne deltakere og delvis dekning av reise og opphold av forelesere, unntatt den belgiske og den svenske, som dekket reise og delvis opphold selv.

Vi takker SIE for et tilskudd på 10.000 euro, som for første gang ga en betydelig støtte til SNLA. Siden finansieringen var utfordrende, så vi ingen annen råd enn å spørre de norske klubbene om hjelp. Vi fikk hele 79.850 kr! De resterende utgiftene ble dekket av en gave fra en nå nedlagt klubb i Norge, 10.000 SEK fra Letterstedska föreningen (tilknyttet Foreningen Norden), Norgesunionens budsjett for SNLA 2024, samt overskudd fra tidligere års arrangementer. Vi skylder klubbene en stor, stor takk! Regnskapet viser nå et lite underskudd som

Vega, skilt

Vega verdensarvsenteret

En takk til kurslederne fra kursdeltakerne - SNLA 2024

vi planlegger å dekke gjennom søknad til Studieforbundet Livslang Læring.

Vi er veldig fornøyde med vår SNLA-uke, hvor evalueringene viser at vi har oppnådd målene om å motivere unge kvinner til å se sitt potensiale, fremme samarbeid i Norden og bidra til forståelse av nordisk lederskapskultur. Etter nesten ett års planlegging kan vi se tilbake på en opplevelse for livet – med talentfulle kvinner som er på vei til å bli fremtidens ledere.

Av Redaksjonen Foto Redaksjonen

Husmoryrket i historisk perspektiv

Husmoren har en viktig rolle i vår historie fordi hun var sentral i moderniseringen av samfunnet. Hun ble et ideal fra slutten av 1800-tallet og første halvdel av 1900-tallet, da sammenhengen mellom renslighet og helse ble oppdaget. Oppgavene i hjemmet vokste gjennom nye krav til hygiene, kosthold og barneoppdragelse. Husmoren hadde ansvar for å skape et hyggelig og rent hjem, med utviklingsmuligheter og trygghet for barn, og rikelig med kjærlighet, hvile og næring for mannen. Mannen hadde ansvar for å forsørge familien.

Etter andre verdenskrig var det store barnekull og store utfordringer både i form av boligmangel og tungvinte husholdninger. I Norge ble det satset sterkere på en ensidig husmor politikk enn det som var tilfellet i de andre nordiske landene. I den norske velferdsmodellen har klasse- og familiehensyn vært prioritert framfor kvinneverettigheter. Husmorskolen var viktig i utdannelsen av mange unge kvinner fra de første skolene ble etablert i 1865 og fram til de sluttet å eksistere i 1976.

Til tross for stor mangel på arbeidskraft, satset Arbeiderpartiet på husmor politikk til langt ut i 1960-årene, noe som både konservative og sosialdemokrater sto sammen om. Husmor politikken bidro til store sosiale forbedringer for det store flertallet av kvinner, men innebar samtidig en innskrenkning i kvinners valgmuligheter. Husmorlivet var ikke uproblematisk. En husmor var økonomisk avhengig av ektefellen, og sårbar hvis ekteskapet ble oppløst.

På 1940-tallet var nesten halvparten av befolkningen mellom 16 og 44 år. Resultatet ble en babyboom i perioden 1940-1960. I 1946 ble det født mer enn 70 000 barn i Norge, en rekord som ennå består.

1950-tallet regnes som Husmorens gullalder. Aldri har antall husmødre vært så mange, aldri har husarbeidet blitt så høyt verdsatt, aldri har det blitt satset mer på å legge til rette for et liv som husmor. Det var økt velstand og kjøpekraft, nye elektriske husholds apparater kom på markedet, og den kommersielle varerikdommen var tilgjengelig for mange. Husmoren fikk store lettelser i arbeidet. For noen betød dette en ny frihet, for andre ble det en hindring. Slett ikke alle var heltidshusmødre. Giftede bondekvinner og yrkeskvinner ble som regel også regnet som husmødre. De

aller fleste ble likevel heltidshusmødre etter at de fikk sitt første barn. Tittelen «Husmor» var i perioden 1945–1970 definisjonen på en gift kvinne.

1970-tallets kvinnefrigjøring var et oppgjør med husmorrollen. Tittelen Husmor fikk en nedsettende betydning og ble brukt om de som «bare» var hjemme. Husmor sto i denne perioden i motsetning til yrkeskvinne. Uttrykket «hjemmeværende husmor» ble også brukt på denne tiden.

Kilde: Store norske leksikon

Husmoren og et blick på Julen i dag

Familien er for de fleste midtpunktet i julefeiringen. Ni av ti nordmenn feirer julen sammen med familien. Meningsmålinger peker på «julemåltidet i familien» som vår viktigste familietradisjon.

Tre venninner foreviger en drøm om husmor rollen, Trondheim 1910

Juleinteriør 2024

Det er mor som er julesjefen. Undersøkelser fra flere vestlige land viste i 2011 at mor tok hovedansvar for julehandelen i over 50% av familiene, mens far tok ansvar i så få som 16% av hjemmene.

Mor er også sjef for det omfattende sosiale arbeide som ligger i å sende ut gaver og julekort. Hvem som får, ikke får og hva de får, samt utvekslingsverdi, krever betydelig kompetanse, en kompetanse som i de fleste tilfeller innehas av kvinner. Kvinnen gjør gjerne mer enn sin skjerv med å følge barn på diverse juleavslutninger.

Kvinner står oftest for matlagingen. Til jul forventes det at man behersker utvalgte førindustrielle matlagingsteknikker, og at mor tar lederansvar, også i å overlevere matskikker og matlagingskunster til neste generasjon.

Agnar Mykle skrev i 1956 dette om julen:

«Ti julen er den onde samvittighets fest og den mest hjertesønderrivende institusjon som mennesker noen sinne har innstiftet, men dessverre vil handelsstanden på det heftigste motsette seg at den blir avskaffet».

Aksel Sandemose fulgte i 1973 opp med følgende utsagn:

«Den vilt umåteholdne julefeiringen er for lenge siden utartet til en gudsbespottelse av sanseløse dimensjoner, som en kremmernes salighetsfest, et plyndringstokt vendt mot menneskers oppsparte midler.»

Kilde: Bok av Liv Tessem og Kjetil Wiedswang

Alt arbeid til jul måtte være ferdig 21. desember – Sverresborg museum

Klætlåna fra tidl. 1800-tall – kaffebord jul i Finstua – Sverresborg museum

Godt utstyrt kjøkken i Klætlåna – Sverresborg museum

Av Aud Tåga, Tromsø Soroptimistklubb

Vertskap for representantskapsmøtet og landsmøtet 2024 i Tromsø

Representantskapsmøtet og Landsmøtet (R&L) 2024 ble arrangert i løpet av fine septemberdager i Ishavsbyen Tromsø. Takk til alle som kom, for høyt engasjement, gode møter og mye god prat!

Takk til Unionsstyret under Grethe Sørensen sin ledelse som våren 2022 tildelte Tromsø Soroptimistklubb ansvaret for R&L 2024. Klubben søkte om å få være arrangør for å gi klubbens medlemmer mulighet til å bli bedre kjent med organisasjonen. Samtidig mente vi at klubben vår hadde noe å tilby medlemmer i andre klubber.

Vi innhentet straks tilbud på konferansepakker fra hotellene i Tromsø. Kontrakt med Scandic Ishavshotell ble underskrevet i juni 2022.

Prisen på overnatting var fastsatt i kontrakten. Det var bra, fordi prisen på rom steg med nesten 1000 kroner i løpet av to år. Det lå et forbehold i kontrakten i tilfelle prisene ville stige på dagpakker og bankettmiddag. I likhet med mye annet, steg prisen på disse produktene mer enn forventa prisstiging.

Første gang det ble ønsket velkommen til Tromsø var under R&L-banketten på Klækken i 2023. 14. mars 2024 ble det lagt ut et skriv på intranett som ønsket velkommen til Tromsø. Der informerte vi om hotell, bestilling av hotellrom og at skjemaet for påmelding ville bli lagt ut 14. april. Vi skrev også noe om kulturtilbud og informerte om reisemåter.

Klubben i Tromsø har 35 medlemmer hvorav 25 deltok på en eller annen måte i forberedelsen eller i arrangementet. To av medlemmene: Liv Helene Willumsen og Kirsti Ytrehus bidro med foredrag, og Sigrid Ag var møteleder på representantskapsmøtet. Det var viktig at mange fikk mulighet til å delta, slik at medlemmene i klubben ble bedre kjent med organisasjonen. SI Tromsø ble chartra i 2017, og mange av oss var ikke med i den gamle klubben som ble lagt ned noen år før ny ble etablert.

R&L møte Sal 1

R&L møte Sal 2

På alle medlemsmøtene i 2024 ble det snakket om planlegging og gjennomføring av R&L 2024. Hovedkomiteen bestod av klubbpresidenten Kirsti Ytrehus, kasserer Ethel Seljevold, Liv Bodil Hansen og Aud Tåga. Det ble opprettet en egen bankkonto som vil bli avvikla når regnskapet for R&L 2024 er avslutta. Epostkontoen tromso24@soroptimist-norway.no som ble opprettet, vil bli slettet når etterarbeidet er avslutta. Det ble etablert arbeidsgrupper for 1) sosiale vandringer fredag, 2) sammenkomst fredag, 3) registrering og «tellegruppe» for representantskapsmøtet, 4) bankett-gruppe og 5) salgsboder

Før sommeren hadde vi et stort fellesmøte for alle gruppene.

Innholdet i representantskapsmøtet er Unionsstyrets ansvar. Det finnes en detaljert veiledning for den tekniske delen av arrangementet som er arrangørklubbens ansvar.

Møtelederen og tellekorpset må kunne reglene for avvikling av valg og avstemming. Tellekorpset utgår fra arrangørklubben. Alle var godt forberedt. Representantskapsmøtet ble vennlig styrt og avsluttet til oppsatt tid.

Landsmøtets faglige program tok utgangspunkt i arbeidsområder og miljø der kvinner er sterkt representert. Det var viktig for oss å trekke fram noe fra landsdelens historie der kvinner har spilt en viktig rolle, historier som har vært

lite omtalt. Dette gjelder blant annet kvinners skjebne og innsats i forbindelse med tvangsevakueringa høsten 1944.

En viktig programpost var innleggene fra noen av Unionens tillitskvinner om sentrale oppgaver for Unionen. Programmet var godkjent av Unionsstyret før det ble publisert på intranett fem måneder før møtet. Samarbeidet med 1.vise-president Evy Kruse, som var møteleder på landsmøtet, fungerte godt, og foredragsholderne holdt tidsplanen.

Salgsbodene var lett tilgjengelige i den store salen vi brukte til møtene, og de ble flittig besøkt i pausene. Det var helt uaktuelt å leie et møterom for salgsbodene – det kosta rett og slett for mye.

Det var tre måneder fra påmeldingsfristen og til R&L fant sted. Da vi nærma oss R&L sendte vi e-poster til deltakerne med relevant informasjon. Denne informasjonen ble også publisert på intranett. Det er viktig å informere i flere kanaler. Det var nyttig å ha tre mobilnummer og en e-post adresse spesielt for R&L, for spørsmål og kommentarer.

Takk til unionspresident Karin Dahlberg Pettersen og Unionsstyret for samarbeidet. Lange avstander er ikke til hinder for samarbeid når man har gode hjelpemidler for kommunikasjon.

Til venstre: Liv Helene Willumsen Kirsti Ytrehus og Johanne Sundby

Av Ellen Wiik

Norske soroptimisters utdanningsfond: PRISBELØNT, AKTUELT OG VIKTIG

Norske Soroptimisters Utdanningsfond for Kvinner er en alminnelig stiftelse med formål å yte økonomisk støtte til utdanning for kvinner i utviklingsland. Mottakerlandene skal omfattes av den til enhver tid gjeldende Development Assistance Committee (DAC) sin liste utarbeidet av OECD.

I 2025 er det 40 år siden Norgesunionen besluttet å opprette et utdanningsfond. Grunnleggerne, de to ildsjelene Bergljot Knutsen fra SI Voss og Wenche Klunderud fra SI Larvik, så at statlig U-hjelp nesten bare kom menn til gode. Kvinner stilte bakerst i køen. Dette ønsket de å gjøre noe med, og i 1990 ble den første tildelingen gitt fra fondet.

1535 stipend

Siden 1990 er det delt ut 1535 stipend (se tabell). Utdanningsstipend til kvinner gir store positive ringvirkninger i lokalsamfunnene. Vi vet at utdanning blant annet er nøkkelen til å utrydde kjønnsbasert analfabetisme, bekjempe vold mot kvinner, at kvinner kan stå opp for seg selv og ikke minst forsørge seg selv.

Helstøpt soroptimistprosjekt

Et av kravene til hvilke land som skal kunne motta stipend fra Utdanningsfondet, er at landet skal ha soroptimistklubber. Midlene er samlet inn, administrert og tildelt av norske soroptimister. Mottakerne er jenter som er plukket ut og anbefalt av soroptimister i mottakerlandet. Under utdannelsen blir jentene fulgt opp av de lokale soroptimistene, og jevnlig rapporter blir sendt til

styret i Utdanningsfondet. På denne måten har soroptimister hånd om prosjektet fra A til Å, noe som gir trygghet og etterrettelighet. Dette gir ingen administrasjonskostnader! Alle innsamlede midler går til formålet: Utdanning for jenter!

Prisbelønt

I 2012 ble Utdanningsfondet kåret til Europaføderasjonens beste prosjekt gjennom SIEs Best Practice Award. Det er vi stolte av!

Året rundt i Utdanningsfondet

Søknadsfrist for tildelinger gjennom utdanningsfondet er 15. februar. En stor del av søknadene kommer på e-post, men fremdeles kommer det en anelig bunke tykke brune konvolutter i postkassen til leder i fondet, som nå er Marie Borgen fra SI Kristiansand Øst.

Grundig behandling

Alle søknadene blir grundig lest og diskutert i styret. I 2024 ble det mottatt nærmere 200 søknader. De fleste er på engelsk, men det er også endel franske søknader. Det gir mulighet for å oppfriske skolefransken! I tillegg finnes det gode, digitale oversettelsesprogram, så behandlingen går greit.

De fleste søknadene kommer fra afrikanske klubber. I tillegg er det noen søknader fra Moldova.

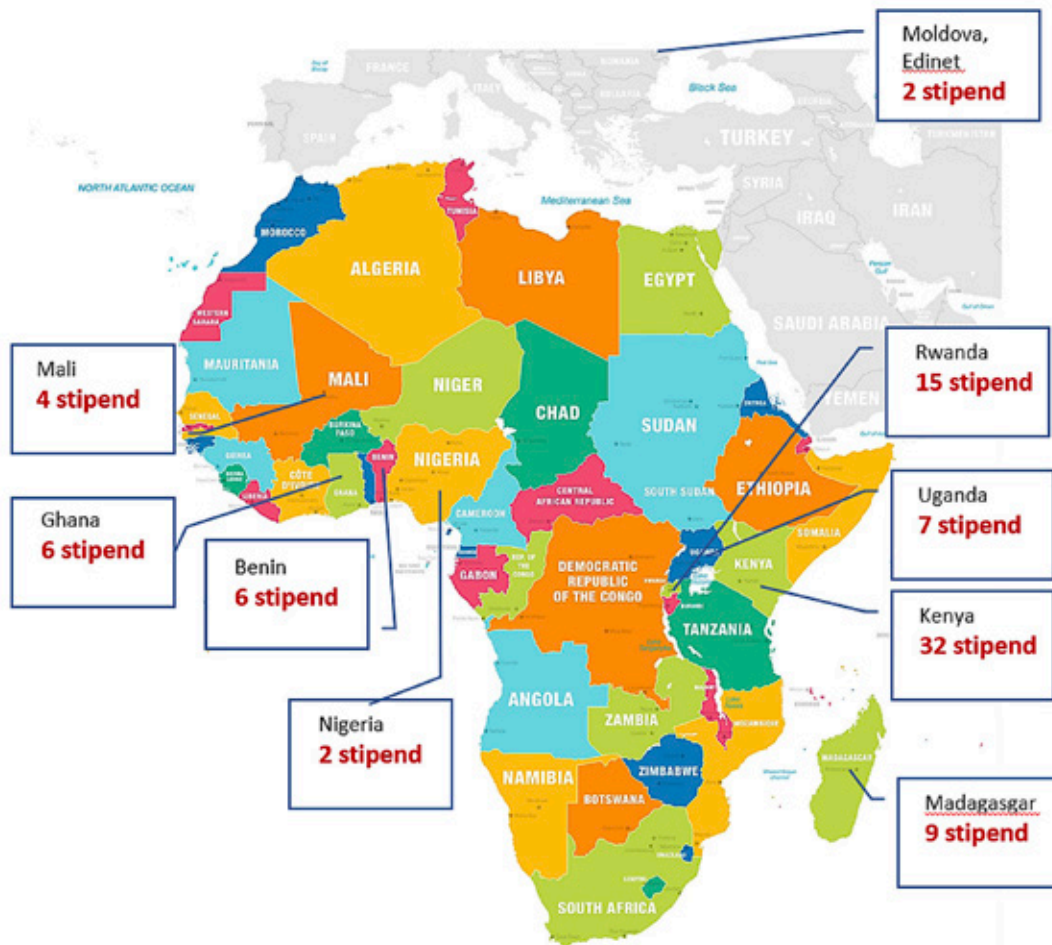
Anbefaling fra klubbene

Utdanningsfondet ber søkerklubbene om å legge ved en prioritert liste for tildeling av stipend. Dette kan være vanskelige valg for den enkelte klubb. Alle søkerne er jenter med inderlig ønske om og behov for hjelp til utdanning. Derfor velger mange klubber bare å sende søknadene, og så er det opp til utdanningsfondet å prioritere.

Mange hensyn å ta

I behandling av søknadene er det flere hensyn å ta. Hvor stort beløp er det søkt om? Hvor langt utdannelsesløp er det? Hva slags utdanning er det snakk om? Er det realistisk å få gjennomført? Har jenta mottatt støtte tidligere år? Hva er livssituasjonen til jenta? Eksempler på utdanninger er regnskap, kokk, sykepleier, jordmor, IT, design/søm/mote, agronom, bilmekaniker, elektriker og farmasøyt.

Før den endelige tildelingslisten er klar, er det gjerne noen opplysninger som må kvalitetssjekkes ekstra med søkerklubben. Når en søknad blir innvilget hos oss, sender vi penger til den lokale soroptimistklubben, som

videre betaler til skolen. Kvinner i den lokale soroptimistklubben følger opp jentene.

Av nærmere 200 søkere ble det i 2024 innvilget 83 søknader. Gjennom utdanningsfondet fikk 83 heldige jenter en unik sjanse til utdanning.

FAKTA om Norske soroptimisters utdanningsfond:

- Grunnlagt i 1984
- Tildeles i land med klubber knyttet til SIE eller SIAF
- Mottakerlandet skal være på DAC-listen
- Styreverv deles av to klubber som overlapper hverandre, to år om gangen
- Styret i 2024 består av SI Kristiansand Øst og SI Jæren
- Årlig innkomne midler deles ut i sin helhet.
- Snittbeløp pr. stipend i 2024 er USD 700
- Fondets lotteri er en viktig inntektskilde
- Lotterimidler i 2023 dekket ett års skolegang for 13 jenter

Tildelte stipend:

1990 – 2009: 406	2019 – 2023: 327
2010 – 2013: 217	2023/2024: 69
2014 – 2018: 433	2024/2025: 83

Av Toril Hallsjø, Sekretær i Haugesund & omegn soroptimistklubb

Møte i distrikt Sørvest

Haugesund & omegn soroptimistklubb var i år vertskap for distriktsmøtet for de fem klubbene i Rogaland fylke. Valgt sted og tid var Café Fransehagen på Visnes gruvemuseum, Karmøy, lørdag 28.09.24.

President Dagmar Halvorsen ønsket velkommen til 36 soroptimister. Lystenning var ved presidentene, og appellen ble lest av vårt æresmedlem Kristin-Elfi Flåto. Haugesundklubben ble stiftet 28.09.69 og hadde med dette 55 års jubileum denne lørdagen. Jubileumssangen til klubbens 50 års feiring, laget av medlem Anne Margrethe Østensjø, ble sunget.

Odd Henry Dahle holdt et svært interessant foredrag om gruvesamfunnet på Visnes og gruvenes historie. Oppstarten var i 1865 da det ble funnet kobber og svovelkis. Visnes gruve utviklet seg til å bli Norges største arbeidsplass med egen skole, hospital, jernbane, smelteverk og veveri. Dahle har selv vokst opp på Visnes der hans far jobbet ved gruvene fram til 1972. I dag er Dahle styreleder for stiftelsen og han er også med i Gruvemuseets venner. Gruvesamfunnet var blant de første til å ta i bruk telefonen. Størhetstiden var fra 1865 til 1895, hvor det på det meste bodde over 3000 mennesker i Visnes. Mange av husene ble senere demontert og satt opp igjen andre steder. Kobberet i Frihetsgudinnen i New York er fra gruvene. Det er utvunnet til sammen 4,2 tonn kobber, sink og svovel, og kilometer med gruveganger er anlagt under jorda. Disse er i dag fylt med vann.

Café Fransehagen

Dahle fortalte om gruvene, prosessen, den tids klassesamfunn og om direktør Charles De France, som startet det hele. Vi ble anbefalt å lese mer på nettsidene til museet (www.visitvisnes.no) eller å besøke museet, parken og friluftsområdet. Etter foredraget, var det omvisning i museet og visning av film.

Det ble servert salat eller suppe levert fra Skeie Gård og satt fram syv sorter kake på buffetbordet.

Fagansvarlig ved Krisesenter Vest IKS, Elisabeth Brekkå, informerte om samarbeidet mellom krisesenteret og Haugesundklubben. Krisesenter Vest eies av 16 kommuner på Haugalandet og i Sunnhordland. Senteret gir tilbud til 180.000 innbyggere og har to døgnbemannede botilbud i Hauge-

sund og på Stord. Det er 40 år siden de startet med krisetelefon bemannet av frivillige. Driften er nå lovregulert og det er 22 ansatte med ulik bakgrunn. Senteret hjelper kvinner, menn og barn med behov for beskyttelse. Brekkå fortalte om de ulike tilbudene som oftest gis til kvinner med lite nettverk, lav selvtillit og vansker med grensesetting. I regjeringens proposisjon 36, «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner», er samarbeidet med frivillige organisasjoner tatt inn som en del av tiltakene for å bekjempe vold og overgrep. Det er inngått en samarbeidsavtale, og det arbeides med Venneprojekt, «shared reading»/samlesing og det kommende planlagte åpne arrangementet 25.11. under Oransjedagene.

Av Siv-Olaug Berge, SI Strand

Ronak Naderi

Musikalsk innslag var ved Mari Liknes og Sondre Fossum som sang og spilte tre egenkomponerte låter. Det var også avsatt tid til nytt fra klubbene Strand, Stavanger, Sandnes og Jæren i sørfylket.

Vårt medlem Ronak Naderi, leste utdrag fra diktsamlingen «Vitsvit/Hvitverk» (2013) av Athena Farrokhzad, født i Teheran i 1983. Farrokhzad regnes som en av de mest markante stemmene innen ny skandinavisk poesi. Hun gjengav ulike sitater fra familiemedlemmer som er bundet av hverandre gjennom erfaringer fra revolusjonen og migrasjon.

Loddsalget innbrakte over kr 4000, som vil gå til formål innenfor Oransjedagene.

Vi håper at dette ikke ble det siste fysiske møtet med klubbene i sørfylket etter at det nå er vedtatt nye distriktsinndelinger der distrikt Sørvest er lagt under distrikt Vestland.

Strand soroptimistklubb er 40 år

Klubben ble chartret 10. november 1984, etter ca. et år med forarbeid hvor Stavanger-klubben bidro aktivt. Med en svensk representant fra Europaføderasjonen som gudmor, og representanter fra klubbene i Oslo, Haugesund, Jæren og Stavanger, ble klubben vår konstituert, før charteroverrekkelse og fest. Vi startet med 19 damer, har på det meste vært oppe i ca. 30, og består nå av 22 medlemmer.

Jubileet ble behørig feiret den andre helgen i juni, med gjester fra inn- og utland.

Feiringen startet fredag kveld, med god mat, mingling og bli-kjent-treff i ærverdige Villa Tou. Med gjester fra vennskapsklubbene våre i Riga (Latvia) og Tønder (Danmark), fra naboklubbene i Stavanger, Sandnes og Jæren, samt utflytta tidligere medlem og president, Unn B. Skare, ble det en koselig kveld med mange gode samtaler.

Lørdag formiddag var satt av til utflukter. Gjestene fra Riga og Tønder fikk, sammen med noen av de lokale damene, en uforglemmelig tur til den berømte fjellformasjonen Preikestolen (604 moh). Andre valgte å se seg om i lokalmiljøet på Tau og Jørpeland.

Lørdag kveld var det duket for jubileumsmiddag i selskapslokalene hos «Skjeggebust på kaien». Med bord dekket i blått og gult, bobler i glassene og en spennende meny, lå alt til rette for en minnerik kveld, og det ble det! Festtaler, gratulasjoner, gaver og utlodning, samt en fantastisk gjesteliste, gjorde dette til en kveld vi vil huske lenge.

Strand Soroptimistklubb vil takke for koselig besøk, og for alle gratulasjoner og gaver.

Jubileumsmiddag hos «Skjeggebust på kaien» fra Preikestolen

Av Anita Amundsen (sekretær) og Marit Øgar Aasbrenn (president).

Foto: Pia Sørensen

SI Fredrikstad ble 70 år 20. september 2024

Jubileumsfesten ble holdt i Fredrikstad Handelsstands selskapslokaler. For en fest det ble! Nydelige lokaler, fantastisk mat, fremragende underholdning av vår egen sanger Hege Holmquist og kveldens pianist Jan Henrik Lund, en historisk quiz som frembrakte både latter og undring, og ikke minst 32 feststemte damer.

Festklede damer

Inger Elisabeth Silberg var toastmaster og ledet oss stødig og uanstrengt gjennom alle sanger og taler, og Ellen Grøndahl og Tove Thøgersen organiserte quizen der vi skulle gjette hva gamle gjenstander hadde vært brukt til. Unionspresident Karin Dahlberg Pettersen, som selv er bardudøl, utfordret oss på slutten av talen sin til å finne ord og uttrykk på Fredrikstad-dialekt, og innimellom gikk praten lystig rundt bordene.

Gründerne av klubben var seksten yrkesaktive kvinner som de første årene i klubbens historie møttes hjemme hos hverandre. Fire av dem var fremdeles med da vi feiret klubbens 50-årsjubileum i 2004! Brit Ulfeng er den som har lengst fartstid i klubben vår nå, hun ble medlem i 1974 og har altså vært medlem i 50 år.

Da klubben var 25 år i 1979, fikk de laget et presidentkjede, som smykke-kunstner Anna- Greta Eker og hennes mann gullsmed Erling Kristoffersen laget. Anna-Greta Eker er en av de tolv kunstnerkvinnene som vi har valgt ut til en kalender som vi arbeider med for tiden. Inspirert av Tromsøklubben laget vi kalender for 2024 med foregangskvinner fra Fredrikstad. For 2025 blir det Kunstnerkvinner i Fredrikstad. I tillegg til prosjektet med kalender, har en gjeng iherdige damer i klubben drevet språk-kafé for ukrainske kvinner i snart tre år. På Oransjedagene har vi samarbeidet med Borgeklubben i seks år! Helgen 6.–8.september jobbet mange av medlemmene våre dugnad som kafévertinner på en stor strikke-festival i Gamlebyen i Fredrikstad.

Fredrikstad soroptimistklubb hadde unionsstyret fra 1983 til 1985, vi

hadde redaksjonen for Soroptima fra 2009 til 2012 og unionsstyret igjen fra 2017 til 2019. Mange flinke kvinner har vært involvert i styre og stell gjennom alle disse årene. Det er flott å være med i et fellesskap av så flinke og driftige damer – som ofte sier «ja, det kan jeg gjøre» (eller til og med «ja, det har jeg gjort»). Vi gjør, og må naturligvis gjøre, en ekstra innsats for å ta vare på dette fellesskapet, og det er viktig at vi er til å stole på i alt vi gjør av samarbeid. Raushet er også viktig i et moderne samfunn der kravene til hvert enkelt menneske er store. Vi må være raus i møtet med hverandre, og vi må faktisk være raus med oss selv også.

Synnøve Adam Andresen, Wenche Ellefsen, Pia Sørensen

På oktobermøtet 2024 skal vi ta opp et nytt medlem. Da blir vi 39 medlemmer og vil fremdeles være en av de største klubbene i Norge. Vi gleder oss over vår felles historie og alt det fine vi har vært med på sammen, og vi gleder oss til fortsettelsen i mange år framover!

Tekst og foto Redaksjonen

Ukraina-treff på leketøysmuseum i Trondheim

Vi viser til omtale av Ukraina -prosjekt i Soroptima 1-2024, et samarbeid mellom Trondheim syd og Trondheim soroptimistklubb. Prosjektet har gått over 2 år, og har nå blitt evaluert. Det er stor interesse fra de ukrainske kvinnene for å fortsette og klubbene driver prosjektet for en ny periode

Oktober-treffet var lagt til Leketøysmuseet i Trondheim. Dette er et privat initiativ fra Birgitta Oden. Museet er i hennes private bolig, og samlingen består av leker fra sist på 1940- og tidlig 50-tall, og fram til i dag.

20 ukrainske kvinner møtte, og vi var 6 soroptimister tilstede. Vi ble varmt tatt i mot av Birgitta, som fortalte på en levende måte om bakgrunn og oppbygging av samlingen, samt om leketøy og leketøysindustrien i etterkrigstida.

Museet er åpent på ved henvendelse.

Birgitta Odin ønsker oss velkommen, og får en spontan klem i det vi går fra museet.

Aktuelle nettsider:

SI Norgesunionens nettside:

www.soroptimistnorway.no

Soroptimist International

www.soroptimistinternational.org

Facebook

www.facebook.com/SoroptimistNorway

Soroptimist Project Matching

www.soroptimistprojects.org

Fokus (Forum for kvinner og utdannings spørsmål)

En paraplyorganisasjon støttet av 48 norske kvinneorganisasjoner. Jobber for å bedre kvinners rettigheter og likestilling internasjonalt.
www.fokuskvinner.no

FNs kvinneorganisasjon

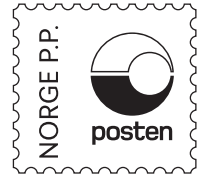
UN Women jobber for å styrke jenters og kvinners stilling over hele verden
www.unwomen.org

FN-sambandet

En norsk organisasjon med hovedoppgave å informere om FN og FNs arbeid, spesielt rettet mot barn og unge, og skoleverket.
www.fn.no

Returadresse:

Soroptima
v/ Åse Lie
Østre Berg 32
7050 Trondheim

Soroptimist International støtter de globale bærekraftsmålene

Bærekraftsnålen kan kjøpes hos Karianne Fredheim i SI Borge for kr 100,-. Epost: kariannefredheim@yahoo.no

Soroptima 10/2001 med Karin Frederiksen, Bjørg Swenggaard, Anna Siedlicka, Janne Kolberg og Birgitte Mørch (sittende foran), Trondheim Syd soroptimistklubb. Redaksjonen 2023 og 2024 Janne Kolberg, Marit Rygvold, Åse Lie og Randi Utne Holt, Trondheim soroptimistklubb

Av Redaksjonen

Da er vi kommet til siste utgivelse av Soroptima i vår toårige periode i redaksjonen. Det blir også siste nummer av bladet i papiirutgave.

Tema for dette nummeret er:
Husmoryrket i historisk perspektiv.

God lesing!**Litt morsom historikk****– perspektiv 25 år**

1999: Janne Kolberg var en pådriver som førte til at Soroptima både fikk nytt format (A4) og ble utgitt i farger. SI

Trondheim Syd hadde da redaksjonen av bladet, og Janne var medlem av redaksjonen med spesielt ansvar for design.

2024: Soroptima i papiirutgave vedtas nedlagt ved utgangen av året på R&L-møtet i Tromsø. Janne er nå medlem i SI Trondheim og har ansvar for design av Soroptima som medlem av redaksjonen.

Takk for ekstra mange innspill fra komiteer og klubber til dette nummeret av bladet! For å gi spalteplass til de fleste tilsendte innlegg, har «Tema»

derfor fått et mer begrenset omfang denne gangen.

Vi i redaksjonen takker for oss! Det har vært et spennende, tidkrevende, lærerikt og morsomt verv, hvor vi har fått mange og interessante saker fra organisasjonen. Vi har møtt flotte personer, og vi har blitt utfordret på å finne stoff til tema, bl.a. innenfor FN's bærekraftsmål. Nå ser vi med spenning fram til en modernisert utgave av Soroptima.

Vi ønsker dere en riktig god jul!

Beste hilsen Janne, Marit, Randi og Åse